

Református istentiszteletet közvetít

A DUNA TELEVÍZIÓ
FEBRUÁR 25-ÉN, 11 ÓRAKOR

A POZSONYI ÚTI REFORMÁTUS TEPLOMBÓL

IGÉT HIRDET:
KOVÁCH TAMÁS LELKIPÁSZTOR

TARTSON VELÜNK A TELEVÍZIÓN KERESZTÜL IS!

A gyülekezet életéről készült riportunkat lapunk 8–11. oldalán olvashatják.

Hálaadás a Duna partján

HEGEDŰS BENCE

Akár gyógyfürdőt is nyithattak volna templomuk tornyában a Pozsonyi úti reformátusok, miután az alapozás előkészítésekor kenes víz bugyogott fel a földből. Fürdő végül nem épült, de rendhagyó módon színháznak ad helyet az altemplom, ahol a második világháború alatt – a gyülekezet előtt is titkolva – zsidókat bújtatott az akkori lelképásztor, Bereczky Albert. A budapesti Hálaadás temploma nemcsak a gyülekezet otthona, hanem egyben kulturális tér, ahol évente több koncertet is szerveznek.

– Kicsit retró – ad tömör, de annál pontosabb leírást a tágas lelkészi hivatal berendezéséről Kovách Tamás lelképásztor, miután bevezet a helyiségbe, ahol többedmagával mutatja be a Pozsonyi úti református gyülekezetet. Nem megy minden a tervek szerint, mert egyik beszélgetőpartneremnek csak öt perce van, sietnie kell tovább. Berkesi Boglárka karnagy huszonöt éve kántora a gyülekezetnek, a zene szeretetét a családból hozta, édesapja Berkesi Sándor, a debreceni Kántus volt vezetője.

RITMUS ÉS ÉNEK

Nem húzom az időt, rögvest faggatni kezdem két és fél évtizedes gyülekezeti tapasztalatáról. – 1999-ben érkeztem a Pozsonyi útra, már akkor is szimpatikus volt, hogy az akkori lelkész, Berkesi Gábor – nagybátyám – fontosnak

tartotta a ritmikus éneklést, így a testvéreket már nem kellett erre tanítani – emlékszik vissza Berkesi Boglárka az ezredforduló idejére. Ekkor már négyéves volt a gyülekezet Hálaadás kórusa, amelynek vezetését szintén átvette nagybátyjától. Az énekkar az évek alatt, mondhatni, professzionális szintet ért el, állandó fellépője a Református Zenei Fesztiválnak és a Református énekek című koncertsorozatnak, adtak már ki lemezt, és koncerteztek a Régi Zeneakadémia nagytermében is.

A Pozsonyi úti reformátusok az elsők között vezették be az új református énekeskönyv használatát alkalmakon. – Szerencsére a gyülekezet nyitott a még ismeretlen énekekre, amelyeket a hétközi bibliaórákon is tanulnak – mondja a kántor. Hozzáteszi, nem is az új dicséret megismerése és azok elsajátítása a nehézség, hanem azoknak a dallamoknak az újratanulása, amelyeken az énekeskönyvi

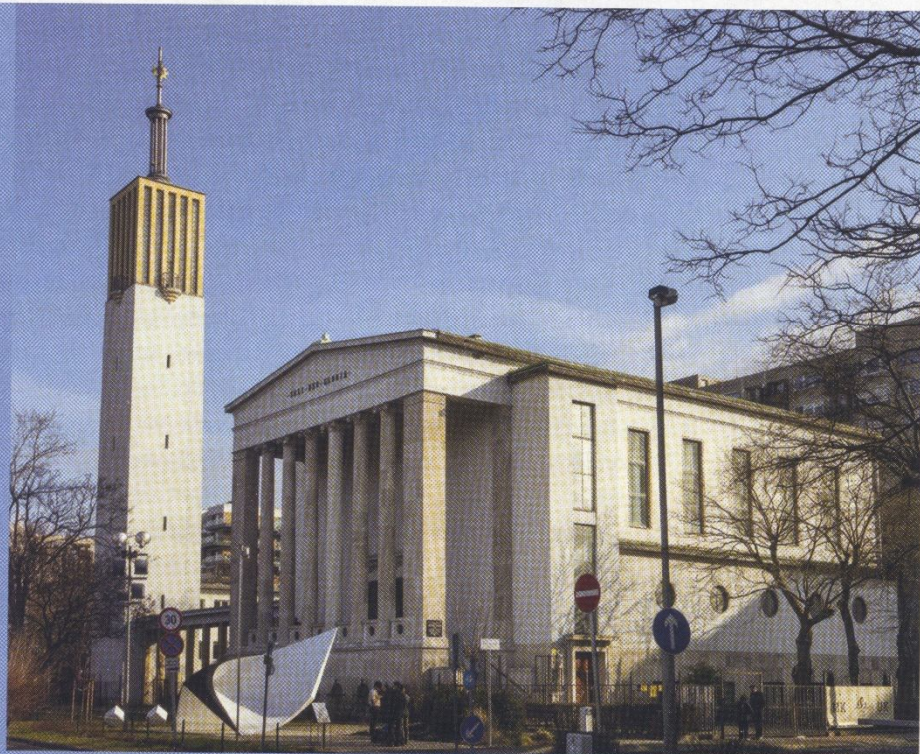
bizottság csak egy-egy hangot, ritmusértéket vagy szót módosított.

Berkesi Boglárka Erdélyi Dániel mellett a Központi Református Kórus karnagya is, így nem véletlen, hogy tavaly advent idején az énekkar, más kórusokkal és a Műegyetem zenekarával kiegészülve, a Pozsonyi úton adta elő Kodály Zoltán százéves művét, a Psalmus Hungaricust. – Csodálatos élmény volt – ismeri el Kovách Tamás.

ÚJRA A KÉPERNYŐN

Február 25-én vasárnap délelőtt tíz órától a Pozsonyi úti Hálaadás templomból közvetít istentiszteletet a Duna Televízió. A felkéréstől nem ijedt meg a gyülekezet, amelynek tagjai már megszokhatták a kamerák látványát. Egyfelől a Covid óta minden vasárnapi istentiszteletüket közvetítik az interneten, másfelől többször vállaltak már televíziós szolgálatot, igaz, utoljára csak a „háttérter” adták Bogárdi Szabó István akkori püspök prédikációjához. A mostani alkalmon újra fellép a Hálaadás kórus, ahogy ez történt eddig minden istentisztelet-közvetítés alkalmából.

Berkesi Boglárka

szonöt ember volt a padokban. Még mondtam is magamban, hogy na, most vagy nagyon korán érkeztem, vagy már nagyon későn. Gyorsan kiderült, hogy jókor, csak akkoriban ennyien látogatták a vasárnapi istentiszteleteket – emlékszik vissza a három évtizeddel ezelőtti vasárnapra az egyházi.

Simonfi Imre elmondása szerint ezt követően hétről hétre szemmel láthatóan növekedett a gyülekezet lét-

száma, advent idején pedig már szinte megtelt az 1940-ben felszentelt templom. – Döbbenet volt ez a gyors gyarapodás, amelyben biztosan közrejátszott Berkesi Gábor személye is, szájáról szájra járt a fiatal, jól prédikáló lelkipásztor híre. Utána indultak el a gyermekalkalmak a gyülekezetben, a vasárnapi iskola látogatottsága a felnőttek isten-

tiszteletéhez hasonlóan gyorsan növekedett. Óriási fejlődés mutatkozott már az első években, nem kellett rá egy évtizedet várni.

S hogy mit is csinál egy egyházi? A magyar nyelv értelmező szótára szerint az egyházi „olyan egyházi alkalmazott, akinek az a feladata, hogy az istentisztelet külső feltételeit biztosítsa (harangozzon, a templomot rendben tartsa és így tovább)”. Ez igaz Simonfi Imrére is, azzal kiegészítve, hogy ő felel a templomban zajló összes rendezvényért, nem csak az egyházi-alkalmakért, ideértve tehát az altemplomban mű-

ködő színházzal való kapcsolattartást is. – Ugyanakkor, mivel műszaki végzettségem van, karbantartási, szerelési, apróbb kivitelezési feladatokat is magamra vállalok. Megtiszteltetés számomra, hogy az egyháznál dolgozhatok. Tulajdonképpen már néhány éve csak ez a munkám, a polgári szakmámat abbahagytam. Hatvan év felett az embernek vissza kell vennie kicsit – csen némi életvezetési tanácsot is válaszába.

HARMINC PLUSZ ÖT ÉV

Időközben újabb beszélgetőpartner csatlakozik hozzánk, Berkesi Gábor. A már nyugdíjas lelkipásztor ma is mindennapi vendég a Pozsonyi úton, utódja, Kovács Tamás szerint a gyülekezet igényli a jelenlétét és szolgálatát, ő pedig örömmel tesz eleget ennek.

– Hitvallásom, hogy egy lelkipásztornak a tiszta igehirdetés legyen a célja, amely a hallgatóságnak szól, nem beszél el a fejek felett, nem pragmatikus, illetve hogy fészekmeleget adjon a gyülekezetének.

Berkesi Gábor

Ez utóbbi Pesten nem könnyű, mert van, aki eltűnni jön a gyülekezetbe: megérkezik a főének alatt, és a záróének közben már távozik. Szólni sem tudunk hozzá, valamiért mégis eljön – osztja meg velünk tapasztalatait Berkesi Gábor, aki így állt a szolgálathoz már akkor is, amikor 1993-ban megválasztották. Szerinte a fentiek felül az is hozzájárult a létszámnövekedéshez, hogy szeretettel fogadták az érkezőket, és a rendszerváltás utáni években két táborra szakadt ország széthúzása nem volt érezhető náluk. – Fogadjuk be egymást, ez volt az alapállás, és úgy tűnik, meghozta a gyümölcsét. Nem az én személyes varázsomnak köszönhető a gyarapodás – szögezi le mosolyogva, majd a 127. zsoltárból idéz: „Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők.”

A Budapest Pozsonyi Úti Református Egyházközség kórusélete az 1935-ben alapított Szenczi Molnár Albert énekkarral kezdődött, amelyet Arany Sándor karnagy vezetett. Az ő kérésére komponálta Kodály Zoltán a 114. genfi zsoltár című művét a templom orgonájának felszentelésére.

AZ EGYHÁZFI

Miközben Berkesi Boglárka távozik, befut Simonfi Imre, aki régi református gyülekezeti pozíciót tölt be a Pozsonyi úton: ő az egyházi. Hamar kiderül, hogy harminc (és fél) éve érkezett a közösségbe, szinte egyszerre a ma már nyugdíjas lelkésszel. Kolozsvárról telepedtek át Budapestre 1989-ben. Először a Kálvin téri közösségben kapott állást családjával, majd az egyházi szolgálat elnyerésével csatlakozott a Berkesi Gábor vezette gyülekezethez. Az egyházi feladatköréhez szerény javadalom társult. Még most is emlékszik az első istentiszteletre, amelyen részt vett.

– Vasárnap bejöttem a templomba, valamivel tíz óra után, jóindulattal, hu-

Simonfi Imre

száma, advent idején pedig már szinte megtelt az 1940-ben felszentelt templom. – Döbbenet volt ez a gyors gyarapodás, amelyben biztosan közrejátszott Berkesi Gábor személye is, szájáról szájra járt a fiatal, jól prédikáló lelkipásztor híre. Utána indultak el a gyermekalkalmak a gyülekezetben, a vasárnapi iskola látogatottsága a felnőttek isten-

A nyugdíjas lelkész kiemeli, hogy elkötelezett munkatársakat, segítőkés keresett maga mellé, mint például Simonfi Imre, vagy az áldott emlékeztű Bálintné Matyó Csilla, aki személyes tragédia nyomán lett aktív szolgálója a gyülekezetnek. Időseket, betegeket látogatott, segített a rászorulókon, szervezte a gyülekezeti diakóniai szolgálatot, és számontartotta a fiatalokat is. Berkesi Gábor visszaemlékezése szerint a gyülekezet gyarapodásával igények is megjelentek: legyen énekkar, bibliaóra, imaközösség – ő pedig igyekezett mindezeket megvalósítani.

Tavaly nyáron lett nyugdíjas, öt plusz harminc évet szolgált a Pozsonyi úton. A teológia elvégzése után öt évig beosztott lelkészként dolgozott a gyülekezetben, majd Budaörsön megválasztották lelképásztornak, de innen Huszti Kálmán nyugdíjba vonulása után visszahívták.

EMBERMENTÉS

Megjegyzem, hogy a gyülekezet honlapján a „Történetünk” menüpontra kattintva cikket olvashatunk arról, hogyan mentették meg zsidók százait a második világháború alatt a későbbi dunamelléki püspök, Bereczky Albert lelképásztor és munkatársai.

– Büszkén valljuk mindezt, a Pozsonyi út erről híres – mondja Berkesi Gábor. – A

mai napig őrizzük azt a hatalmas, vastag, több ezer nevet tartalmazó anyakönyvet, amelybe a kényszerből áttért embereket jegyezték fel elődeink. De nemcsak zsidókat mentett meg Bereczky Albert, hanem Erdélyből átmenekült katonákat is, akik nem akartak a román hadseregben harcolni és magyarokra lőni. A gyülekezeti emlékezet szerint a közösség semmit sem tudott arról, hogy miközben ők vasárnaponként istentiszteleten vannak, a lábuk alatt, az altemplomban a deportálás elől menekülő zsidók százai bújnak meg teljes csöndben. Állítólag még gyermek is született a rejtőzködés éve alatt az altemplom egyik helyiségében.

A nyugdíjas lelképásztor megoszt még egy érdekes tény: később az altemplomot a szovjet hadsereg lóistállónak használta, az istállószagot még kivonulásuk után is hosszú ideig érezni lehetett.

DIAKÓNIA

Kovách Tamás szerint a múlt predestinálja a közösséget a diakóniai szolgálat folytatására, amely az elmúlt esztendőben az e szolgálati ágban zajló generációváltás miatt kicsit megtorpant. – Most elevenednek meg a gyülekezet diakóniai hagyományai. Megvan hozzá a készség, az igény és az előző nemzedékek által ránk hagyott alapok – bizakodik a lelképásztor.

A gyülekezet önkéntesei minden karácsony előtt felkeresik azokat a testvéreket, akik koruknál, egészségi állapotuknál fogva nem tudnak már személyesen részt venni a közösség életében, nekik kis ajándékkal is kedveskednek. Kovách Tamás szerint a legtöbben nem is ennek, hanem annak örülnek, hogy a gyülekezet még számontartja őket.

Rendszerezsek továbbá az adománygyűjtések, amelyeket az erdélyi, vagy az elmúlt években egyre inkább a kárpátaljai református testvérek megsegítésére szerveztek, bár az utóbbi időkben inkább pénzt gyűjtene.

KICSIT MÁSKÉNT

A Pozsonyi Úti Református Egyházközség választói névjegyzékében jelenleg ötszáztizenhét név szerepel, a templomba járók száma átlagosan százhusz fő, de ez erősen évszakfüggő, állítják egybehangzóan beszélgetőtársaim. – Nyáron kevesebben vagyunk, részint mert nagyon meleg van a templomban, de leginkább azért, mert a pesti emberek szeretik a hétvégét vidéken tölteni – osztja meg tapasztalatát Kovách Tamás. Hozzáteszi, hogy az úrvacsorás istentiszteleteknek kiemelt szerep jut a gyülekezetben, ezekre az alkalmakra különösen nagy az igény.

Elmondja, hogy elődje egészen sajátos megközelítést honosított meg az úrvacsorai liturgiát illetően, mert nem az agenda szerint végezte azt, hanem sok mindent szabadon mondott, miközben a tartalom nem vészett el. – Különleges volt az is, hogy az úrasztalánál a sákramentum kiszolgáltatása mellett a hívek egy-egy Igét, egy áldást is kaptak tőle. Személyesen, régtől fogva ismeri a gyülekezet tagjait, így könnyen választhatott személyre szóló üzenetet, amelyért hálásak voltak a testvérek – mondja Kovách Tamás, aki igyekszik megtartani az úrvacsoraosztás e formáját.

Létezik egy másik, ehhez a sákramentumhoz kapcsolódó hagyomány is a gyülekezetben, ehhez hasonlót Hollandiában látott Berkesi Gábor, onnan hozta haza a Pozsonyi útra. Nagycsütörtökönként a

Simonfi Imre, Berkesi Gábor, Berkesi Boglárka, Kovách Tamás, Vajda László

gyülekezeti terem – amelyet ők tanács-teremnek hívnak – nagy asztalát ülik körbe, és kézről kézre járnak az úrvacsorai jegyek. – Ez számunkra az igazi úrvacsorai közösség – jelenti ki Simonfi Imre.

A karácsony előtti héten tartják a lelki ajándékozás névre keresztelt alkalmat, amelyen a gyülekezet tagjai köszönhetik egymást verssel, énekléssel, prózamondással, bizonyágtétellel. De olyan is akad, aki a kedvenc zeneszámát játssza le a többieknek. Ezek az alkalmak egyre népszerűbbek, kezdetben elég volt negyvenöt-ötven perc is az előadásokra, mostanság belecsúsznak a másfél órába is. A „nagy sikerrel való tekintettel” a lelki ajándékozást most már húsvét előtt is megtartják.

Ugyanígy évtizedes hagyománya van a Pozsonyi úti esték című programorozatnak, ezeken havonta egyszer illusztris vendégek tartanak beszámolót munkájukról, élményeikről.

TELEFONON

Beszélgetésünk egy pontján megcsörren Kovách Tamás telefonja, a vonal másik végén Vajda László főgondok. Kihhasználva az alkalmat a gondnoki feladatai felől érdeklődöm, válaszát minden lelkipásztor megirigyelné.

– Egy gondnoknak az a feladata, hogy tehermentesítse a lelkészeket, engedje őket missziós és diakóniai munkát végezni. Azaz minden gazdasági, műszaki és bizonyos értelemben személyügyi kérdést úgy tartson kezében, egyeztetve a lelkésszel, hogy a fő munka se időben, se gondolatban ne terhelje őket.

Tőle tudom meg, hogy huszonnégy fős presbitérium áll a gyülekezet élén, a legtöbb előjárónak dedikált feladata van. – Ezek személyre szabottak, akad olyan presbitertársunk, aki már húsz-harminc éve perselyezik, más a Facebookért felel, vagy fogadja a híveket a templomban, kezeli a pénztárt – részletezi.

Vajda László szerint a gyülekezet befogadó, nyitott, szeretetteljes és csodálatos zeneiséggel van megáldva. Ezek közül az első a legfontosabb, a zeneiség pedig a következő missziós terepe lehet a közösségnek. Úgy véli, éppen ez a terület az, amelyen fejlődni kellene a Pozsonyi úti reformátusoknak: például az óvodák bevonásával, nyári táborok, gyülekezeti kirándulások szervezésével.

ÚJ HAGYOMÁNYOK

Kovách Tamás tavaly augusztus óta vezető lelkipásztor a Pozsonyi úti református közösségnek, ezt megelőzően huszonnégy évben keresztül a Pócsmegyer-Leányfalui Református Társegyházközséget pásztorolta. 1991-ben szentelték fel, a pócsmegyer-leányfalui szolgálat előtt volt Tatán segédlelkész, ösztöndíjas diák Németországban, budapesti egyetemi lelkész is.

Kovách Tamás

Szerinte fiatalító csaknem három évtized után szolgálati helyet váltani. – Nem merevedek be, mert itt minden más, mindent újra kell gondolni. A legalapvetőbb tapasztalatom, amelyet mindig hangoztatok, hogy itt is magyar református keresztyén emberek között vagyok. Bár egy budapesti, belvárosi gyülekezet kétségkívül más, mint egy agglomerációs település gyülekezete, végső soron alapvető különbség

nincs. Nem az a döntő, hogy valaki vidéken vagy a nagyvárosban él-e, hanem az, hogy református keresztyén – állítja Kovách Tamás.

Kiemeli, hogy a templom és a gyülekezet mellett nagy élményt jelent számára az épületet három oldalról keretező, biblikus ihletésű kert is, amelyet Csathó Péter nagy szakértelemmel és odafigyeléssel hozott létre munkatársaival. Elődjéhez hasonlóan ő is igyekszik új megközelítéseket találni, rendhagyó programokat szervezni a Pozsonyi úti gyülekezetnek. Ilyen volt októberben az 1517 méteres emlékfutás a reformáció tiszteletére, amelyet a Duna-parton kialakított futópályán rendeztek meg több mint nyolcvan résztvevővel.

Hasonlóan a mozgást célozta meg az év utolsó napján tartott bakancsos istentisztelet, amelyen „engedélyezett” volt a túraöltözet. – Az alkalom után tömegközlekedéssel felmentünk a Budai-hegységbe. Kirándulásunk célpontjával a János-hegyet tűztük ki, amelyet a XIX. században még Pozsonyi-hegységnek neveztek, így búcsúztattuk az őszten-dőt. ■ FOTÓ: HURTA HAJNALKA